

UCHWAŁA Nr XXXIV/464/2014
Rady Gminy Dobra
z dnia 26 czerwca 2014 r.

**w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Dobra na lata 2014 - 2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, poz. 645 i 1318, z 2014 r. poz. 379) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493; z 2009 r. Nr 206, poz. 1589; z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 125 poz. 842, z 2011 r. Nr 149, poz. 887) Rada Gminy Dobra uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie .

§ 2. Program, o którym mowa w § 1, stanowi załącznik do uchwały.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
mgr Ewelina Miluch

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Dobra na lata 2014-2020

I WSTĘP

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem wyraźnie dostrzegalnym w polskim społeczeństwie. Jest przyczyną poważnych szkód osobistych, zdrowotnych i społecznych. Bywa skutkiem, ale także ważnym czynnikiem przyczyniającym się do dysfunkcji w rodzinie. Niejednokrotnie prowadzi do naruszeń norm moralnych i prawnych. Osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie są zarówno dorośli, dzieci, osoby starsze, jak i osoby niepełnosprawne. Natomiast osobami stosującymi przemoc są zazwyczaj osoby dorosłe – częściej mężczyźni niż kobiety, chociaż można zauważyć, że liczba kobiet stosujących przemoc wzrasta z roku na rok.

Przemoc w rodzinie, inaczej zwana przemocą domową, to nie tylko przemoc fizyczna, ale także psychiczna, seksualna, ekonomiczna czy zaniedbanie. Występuje zarówno w rodzinach z tzw. marginesu społecznego, jak i w rodzinach dobrze sytuowanych. Przemoc w rodzinie nie jest zachowaniem incydentalnym i zwykle powtarza się według określonego schematu, w którym wyróżnia się następujące fazy:

- **faza narastającego napięcia** – jest to początek cyklu, który charakteryzuje się wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych,
- **faza ostrej przemocy** – następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji,
- **faza miodowego miesiąca** – faza skruchy ze strony sprawcy, okazywania przez niego miłości, oraz deklaracja poprawy.

Z reguły w fazie ostrej przemocy lub zaraz po niej ofiary poszukują pomocy. Wzywana jest wtedy Policja lub ofiara ucieka z domu. Bardzo często w fazie miodowego miesiąca osoby doznające przemocy wycofują się z kontaktu z osobami udzielającymi pomocy, mając pozorne poczucie odzyskiwania kontroli nad sytuacją.

To „wycofywanie” często wydaje się niezrozumiałe. Specjaliści tłumacząc takie zachowanie, najczęściej odwołują się do syndromu wyuczonej bezradności, lub do syndromu stresu pourazowego. Syndrom wyuczonej bezradności, w przypadku ofiar przemocy oznacza poddanie się i rezygnację z aktywności, które ofiara podejmowała w celu poprawy sytuacji, a które okazały się nieskuteczne. Ofiara nabiera wówczas przekonania, że nie może nic zrobić, aby zapewnić sobie bezpieczeństwo, rezygnując niejednokrotnie z podejmowanych

prób zmiany sytuacji. Nie oznacza to jednak, że ofiary przemocy nie podejmują wielu doraźnych działań, których celem jest poprawa sytuacji rodziny; rozmowa ze sprawcą, unikanie ataku poprzez wyjście z domu, ukrywanie lub ucieczkę już w trakcie ataku. Podejmują również działania polegające na poszukiwaniu pomocy na zewnątrz, rozmawiają na temat doznawanej przemocy z krewnymi, znajomymi sąsiadami, kontaktując się z Policją i organizacjami udzielającymi pomocy ofiarom przemocy. Zdarza się również, że reakcją ofiary jest odwzajemnienie przemocy i zabicie sprawcy, który przez wiele lat stosował przemoc. Ofiara przemocy ma nadzieję na zmianę zachowania sprawcy. Ponadto często wstydzi się swojej sytuacji, jest zależna ekonomicznie od sprawcy lub zostaje z nim „ze względu na dzieci”.

Podczas gdy zachowania ofiary mogą wydawać się irracjonalne, sprawca w sposób bardzo logiczny potrafi wytłumaczyć swoje zachowanie, jako akt słusznego ukarania ofiary. Jednocześnie kwestionuje swoją odpowiedzialność. Takie zachowanie jest aktem agresji oraz mechanizmem sprawowania władzy i kontroli, narzędziem całkowitego podporządkowania ofiary woli sprawcy. W szeregu opracowań odnoszących się do przyczyn i źródeł przemocy w rodzinie podkreśla się, że akceptacja dla hierarchicznej struktury społeczeństwa powoduje, że w ramach tej struktury funkcjonują osoby, które wierzą, że mają prawo stosować przemoc wobec pozostałych członków swojej rodziny. Wiele społeczeństw nie reaguje na problem przemocy w rodzinie dając tym samym zgodę na występowanie zjawiska. Mity i stereotypy usprawiedliwiają stosowanie przemocy w rodzinie, służą niejednokrotnie do ukrycia czy zbagatelizowania problemu, przez co utrudniają prawidłowe reagowanie na akty brutalności czy okrucieństwa wobec bliskich. Dają sprawcy sygnał o społecznym przyzwoleniu na przemoc, umacniają w nim pewność siebie i poczucie bezkarności, zniewalając ofiarę przemocy i zmuszając ją do milczenia.

Przemoc w rodzinie występuje we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia lub statusu społecznego czy materialnego, zdarza się, że lepiej wykształceni sprawcy stosują częściej bardziej wyszukane formy przemocy.

Przemoc w rodzinie jest trudna do zdiagnozowania. To problem przez wiele lat ukrywany jednak szkodliwość jest tak determinująca dla jednostki, czy też całej rodziny, że wymaga podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu zapobiegawczego.

II DIAGNOZA PROBLEMÓW NA TERENIE GMINY DOBRA

Z danych ewidencji ludności na dzień 31 grudnia 2013 r. wynika, że liczba mieszkańców Gminy Dobra wynosi 18.013 osób. Specyfiką Gminy jest szybki przyrost mieszkańców spowodowany migracją z terenu przyległego miasta Szczecina.

Przemoc jest zjawiskiem które dotyka rodziny o różnym statusie materialnym. Analiza dokumentów pozwala na stwierdzenie, że coraz więcej Niebieskich Kart zakładanych jest w rodzinach nowo przybyłych mieszkańców Gminy.

Świadomość społeczna i waga problemu powoduje, że przemoc domowa coraz rzadziej jest tematem „tabu”, dlatego ilość interwencji w rodzinie różnych służb i zakładanych Niebieskich Kart wzrasta.

Przemoc domowa jest często konsekwencją nadużywania alkoholu. Z danych GKRPA wynika, że nadużywanie alkoholu jest dosyć dużym problemem, który dotyka całe rodziny. Leczeniem odwykowym objęto 32 osoby, które zostały zgłoszone w 2013 r. przez członków ich rodzin, Komisariat Policji, OPS w Dobrej:

- przeprowadzono 29 rozmów z osobami zgłoszonymi do leczenia odwykowego.
- przeprowadzono 23 wywiady dotyczące sytuacji osób zgłoszonych do leczenia celem potwierdzenia przesłanek społecznych,
- skierowano 3 osoby do biegłego psychiatry oraz psychologa w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz wskazania rodzaju leczenia, z tego 2 osoby podjęły leczenie w Ośrodku Terapeutycznym przy ul. Żołnierskiej w Szczecinie
- złożono 9 wniosków do Sądu Rejonowego o objęcie leczeniem odwykowym osób uzależnionych z terenu gminy Dobra – sprawy są w toku postępowania.

Wzrasta ilość interwencji Policji z powodu awantur domowych pod wpływem alkoholu, który generuje przemoc. Liczba formularzy NK do końca 2012 r. wyniosła 15, natomiast w roku 2013 wzrosła do 22, z czego Policja w 2013 r. przekazała 12 formularzy.

Liczba założonych „Niebieskich Kart” do końca maja 2014 r. wyniosła 20 formularzy.

Zauważalna jest więc eskalacja przemocy w rodzinie w naszej Gminie.

ROZDZIAŁ III

ZASOBY INSTYTUCJONALNE GMINY WSPIERAJĄCE REALIZACJĘ PROGRAMU

Na terenie Gminy Dobra działają instytucje wspomagające rodziny znajdujące się w kryzysie, są to:

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej;
- 2) Gminny Ośrodek Wsparcia Rodziny w Dołujach – Oddział Ośrodka Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przepęstwem;
- 3) Zespół Interdyscyplinarny w Dobrej;
- 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii;
- 5) świetlice środowiskowe;
- 6) szkoły na terenie Gminy;
- 7) punkty przedszkolne na terenie Gminy;
- 8) Centrum Medyczne „Agmed” w Mierzynie z filią w Dobrej;
- 9) NZOZ „Salus” w Dołujach;
- 10) NZOZ w Bezzreczu;
- 11) Gminne Centrum Kultury i Bibliotek w Dobrej wraz z filiami;
- 12) Straż Gminna;
- 13) Policja;
- 14) parafie na terenie Gminy;
- 15) stowarzyszenia działające na terenie Gminy;
- 16) Dział Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej w Policach.

ROZDZIAŁ IV

CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie Gminy Dobra, poprzez wdrożenie spójnego i profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

ROZDZIAŁ V

CELE SZCZEGÓŁOWE

- 1. Uwrażliwienie społeczności lokalnej na zjawisko przemocy**

1) rozpowszechnianie informacji na temat zjawiska przemocy domowej za pośrednictwem mediów, stron internetowych, kolportaż broszurek i ulotek oraz instytucji działających w obszarze przemocy na terenie Gminy;

2) przeprowadzanie lokalnych kampanii społecznych o charakterze informacyjno-edukacyjnym propagujących właściwe relacje w rodzinie, oraz mobilizujące społeczność lokalną do podejmowania działań zmierzających do powstrzymania przemocy w rodzinie;

3) aktualizowanie bazy danych o instytucjach świadczących pomoc rodzinom uwikłanym w przemoc i oferowanych form wsparcia;

4) organizowanie lub współorganizowanie pikników rodzinnych, festynów, zawodów sportowych służących wzmocnieniu więzi w rodzinie.

2. Ograniczenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie.

1) diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Dobra, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zagrożonych przemocą;

2) informowanie społeczności lokalnej o gminnej ofercie pomocy instytucjonalnej w obszarze przeciwdziałania przemocy;

3) prowadzenie interwencji kryzysowej w rodzinach z wykorzystaniem procedury „Niebieskiej Karty”;

4) ścisła współpraca instytucjonalna służb działających w obszarze przemocy;

5) kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.

3. Usprawnienie systemu interwencji wsparcia rodziny

1) systematyczne podnoszenie wiedzy i kwalifikacji członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych;

2) podnoszenie kompetencji grup zawodowych zajmujących się przemocą w rodzinie poprzez organizację i współfinansowanie szkoleń;

3) organizowanie na terenie placówek oświatowo-wychowawczych działań profilaktycznych minimalizujących zachowania agresywne wśród uczniów;

4) wdrażanie w placówkach oświatowych działań i programów profilaktycznych minimalizujących zachowania agresywne wśród dzieci i ich rodziców;

5) podnoszenie kompetencji wychowawców pracujących w świetlicach i w szkołach, ze szczególnym naciskiem na uwrażliwienie na problemy przemocy, nauce rozpoznawania sygnałów świadczących o stosowaniu przemocy zwłaszcza w domu rodzinnym;

6) zwiększenie skuteczności udzielania pomocy dla osób uwikłanych w przemoc i skutecznej ochrony ich praw poprzez podnoszenie kompetencji służb działających w tym obszarze.

4. Prowadzenie poradnictwa dla ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększenie możliwości dostępności pomocy dla osób domowej przemocy

1) zapewnienie dostępu do konsultacji specjalistycznej w Gminnym Ośrodku Wsparcia Rodziny;

2) zapewnienie pomocy prawnej, psychologicznej, pedagogicznej, terapeutycznej w ramach działań Gminnego Ośrodka Wsparcia Rodziny;

3) prowadzenie poradnictwa socjalnego;

4) zapewnienie schronienia osobom i rodzinom doświadczającym przemocy;

- 5) prowadzeniu konsultacji dla rodzin, rodziców i opiekunów dzieci, polegających na utrwalaniu właściwych postaw rodzicielskich wzmacniających więzi rodzinne;
- 6) kontynuacja pomocy psychoterapeutycznej dla rodzin znajdujących się w kryzysie.

5. Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi działającymi w środowisku lokalnym na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie.

ROZDZIAŁ VI

EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

Ewaluacja i monitoring programu ma na celu sprawdzenie czy zaplanowane zadania zostały zrealizowane, oraz jaki jest wynik zrealizowanych przedsięwzięć. Prowadzona będzie poprzez przygotowanie sprawozdania rocznego. Podstawowymi wskaźnikami służącymi do ewaluacji programu są: liczba wypełnionych Niebieskich Kart, ilość interwencji, udzielonych porad, konsultacji, ilość osób korzystających z porad specjalistycznych w Gminnym Ośrodku Wsparcia Rodziny, oraz innych instytucji działających na rzecz rodziny.

ROZDZIAŁ VII

FINANSOWANIE PROGRAMU

Program finansowany będzie ze środków budżetu Gminy Dobra, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.